2011-yil 6-yanvar № 3 (2884) payshanba

Ishonch

Insonga naf keltirish – oliy baxt

O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

Мохият

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантирмасдан, унга тегишли кўмак ва рағбат бермасдан, зарур имконият, имтиёз ва преференциялар яратмасдан туриб, биз иқтисодиётимизнинг келажагини таъминлай олмаймиз.

Ислом КАРИМОВ

2011 йил – Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили

Талаб ортиб бормоқда

«PGS» хусусий фирмаси ўз фаолиятини 1993 йилда безак паркетлари ишлаб чиқаришдан бошлаган. Бугунги кунда эса у Ўзбекистонда кичик бизнесда қўлланиладиган маҳсулотлар ҳамда бошқа халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи хусусий корхона сифатида маълумдир. Фирмада тайёрланган, сифати жиҳатидан шу турдаги бошқа хорижий маҳсулотлар билан рақобатлаша оладиган мини-новвойхона ва бошқа нон маҳсулотлари тайёрлаш ускуналари юртдошларимиз томонидан кенг қўлланилмоқда.

Корхона доимий равишда маҳсулотлари турини янгилаб, кенгайтириб бормоқда. Хусусан, мева-сабзовот, макарон маҳсулотлари учун қуритиш ускуналари, хўжалик ва ишлаб чиқариш корхоналарига мўлжалланган иситгичлар, соя сутини олиш жиҳози каби 28 турдаги маҳсулот ишлаб чиқариш йўлга қўйилган.

Ҳар бир ходим ва раҳбар ўртасида дўстона муносабат шаклланган. Турли дам олиш тадбирлари, хусусан, табиат қўйнига саёҳат, чўмилиш ҳавзаларига бориш анъанага айланган. Кўнгилли ҳордиқ янги-янги ғояларнинг муҳокамаси учун ҳам қулай фурсатдир. Дарвоқе, айни пайтда ишлаб чиқарилаётган электросаунани яратиш ғояси ҳам ҳамкасбларнинг саунадаги ҳордиқ чоғида туғилган.

3 нафар ходим билан иш бошлаган корхонада бугунги кунда юзга яқин киши меҳнат қилмоқда.

Суратда: *корхона электромонтажчиси Денис Лим.*

Икром ҲАСАНОВ олган суратлар.

Ватан ҳимоячилари куни олдидан

Ҳам устоз, ҳам етакчи

Шундай инсонлар борки, улар ҳақида фахрланиб, ғурурланиб гапиргинг келади. Уларнинг босиб ўтган ҳаёт йўлини, қилаётган эзгу ишларини барчага ибрат қилиб кўрсатса, арзийди. Мана шундай фидойи, юрт ҳимоясига, эл корига камарбаста бўлиб, ватан олдидаги шарафли вазифасини муносиб ўтаб келаётганлардан бири офицер Шуҳрат Тўхтаевдир.

1967 йили Фарғона вилоятининг Жийдали қишлоғидаги оилаларнинг бирида Алпомиш келбатли ўғил туғилади. Оиласига, Ватанига шон-шуҳрат олиб келсин деган ният билан Шуҳрат деб исм қўйишди. Шуҳрат ўрта мактабда таълим олар экан, ҳарбий бўлишни, эгнига форма кийиб юришни ҳавас қиларди. Йиллар ўтиб, мактабни тугатган ўспиринда бу ҳавас мақсадга айланди. Орзуларини рўёбга чиқариши учун Свердлов шаҳридаги ҳарбий-сиёсий умумқўшин билим юртига ўқишга киради. Уни тугатиб, ҳарбий соҳада хизмат қилар экан, билимдонлиги, қатъияти, интизоми билан кўзга ташланди. Айни кунда ёш зобит Нукусдаги ҳарбий қисмда бурчини ўтамоқда.

Президентимизнинг «Ҳарбий хизмат жараёнида ҳар бир ёш аскар билан алоҳида иш олиб боришимиз, уларни аввало Жалолиддин Мангуберди, Амир Темур каби аждодларимизнинг муносиб ворислари қилиб Она Ватанимизнинг ҳақиқий ҳимоячилари этиб тарбиялашимиз зарур», деган гапларига амал қилиб, аскар ва зобитларни мард инсонлар қилиб, ватанпарварлик руҳида тарбиялашга куч-ғайратини сарфламоқда.

Кўпгина фазилатлар эгаси бўлган қаҳрамонимиз ташкилий ишларда ҳам моҳир. Ўзи хизмат қилаётган шаҳарчанинг гуллаб-яшнаши йўлида ҳеч тиниб-тинчимайди. Турли тадбирлар ўтказишга бош-қош. Дардига ҳамдард, қувончига шерик, ҳаммага бирдек муомала қиладиган офицер Шуҳрат Тўхтаев бу каби фазилатларни қаердан олган дерсиз?

— Отасининг бир сўзли, қаттиққўл инсон бўлганлигини эшитган эдик, — таърифлашади унинг дўстлари. — Лекин меҳридарё онасини Нукусга меҳмон бўлиб келганида кўрганмиз. Айни Наврўз пайтида сумалак пиширишда бош бўлган. Ширин сўзлари, дуолари билан ҳаммани ўзига ром этганди. Шундай онанинг фарзанди яхши инсон бўлиши табиий.

Ш.Тўхтаевнинг обрў-эътибор қозонишида рафиқаси Нодира Курбонованинг ҳам хизмати катта.

— Эр ва хотиннинг иноқлиги фарзандлар тарбиясида ҳам жуда муҳим, — дейди Нодира. — Ҳарбий хизматчининг турмуш ўртоғи ҳар қандай шароитга тайёр турмоғи лозим. Ўзаро ишонч, ҳурмат, муҳаббат, садоқат туйғуларини мужассам этиб, ўғил-қизлар тарбиясига бош бўлиш оилани эл ҳурматига сазовор этади, албатта.

Қаҳрамонимизнинг фаолиятига, оилавий ҳаётига назар ташлаб, Ватанимиз ҳимояси ишончли қўлларда эканлигига яна бир маротаба амин бўлдик.

М.КАБУЛОВА,
Шимолий-ғарбий ҳарбий округ касаба уюшма ташкилоти раиси

Ташаббус, ҳаракат, самара

Тошкент Давлат иқтисодиёт университети ректори Нодир ЖУМАЕВ билан суҳбат

— 2010 йилда мамлакатимиз Конституциясининг 18 йиллигини кенг нишонладик. Президентимиз томонидан жорий — 2011 йил юртимизда «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» деб номланди. Қолаверса, бу йил мустақиллигимизга 20 йил тўлади.

Ўтган давр мобайнида халқимизнинг фидокорона меҳнати туфайли қўлга киритилган улкан ютуқларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Ривожланиш суръати, юртимизда барпо этилган банк-молия тизимининг барқарор ва ишончли фаолият юритиши, иқтисодиётдаги ислоҳотлар дунё жамоатчилиги томонидан эътироф этилмоқда.

Бунга мамлакатимизни ислоҳ этиш ва демократлаштириш жараёни ҳеч қачон ортга қайтмайдиган, қатъий ва изчил тус олгани, одамларимизнинг сиёсий ва фуқаролик фаоллиги ошаётгани, онгу тафаккури юксалиб, Ватан тақдирига даҳлдорлик туйғуси, эртанги кунга ишончи ортиб бораётгани сабаб десак, асло муболаға бўлмайди.

Японияннинг Нагоя университетида таълим олаётган танишимга маҳаллий фуқаро шундай деган экан: «Япон иқтисодиёти Японияннинг ўзига хос географик шароити, табиий ресурсларнинг деярли мавжуд эмаслиги туфайли айнан халқнинг меҳнатига боғлиқ. Бир дақиқага бўлса ҳам, меҳнатимизни тўхтатишга ҳаққимиз йўқ, акс ҳолда, Япония иқтисодиёти орқага қараб кетади. Бизнинг бор бойлигимиз меҳнатдир».

Таассуфки, бизнинг орамизда ҳали ҳам боқимандалик кайфиятида юрган, «давлат мени боқиши керак» қабилидаги эскича фикрловчи одамлар йўқ эмас. Шундайлар онгидаги бундай кайфиятни йўқ қилиш учун нималарга эътибор қаратиш лозим деб ўйлайсиз?

— Дарҳақиқат, эскича қарашлардан қутулолмай, боқимандалик кайфиятида юрганлар ҳам йўқ эмас. Бу мамлакатимизнинг узоқ йиллар давомида маъмурий буйруқбозлик тизими таъсири остида бўлганлиги, боқимандалик, хўжасизлик, лоқайдлик, исрофгарчилик, яъни хўжалик ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланмаслик каби иллатларнинг шундай муҳитда яшаб, фаолият юритган инсонлар руҳиятига, ижтимоий кайфиятига кўрсатган таъсиридан юзага келган.

Тўғри, мустақилликка эришгач, юртбошимиз томонидан белгилаб берилган тараққиёт йўли — ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиёти, эркин фуқаролик жамиятини барпо этиш борасидаги ислоҳотлар бундай иллатларга деярли барҳам берди. Давлат ва жамият қурилиши, иқтисодий ва бошқа соҳадаги ислоҳотлар, аввало, одамларнинг руҳияти, ижтимоий кайфияти, дунёқараши, бир сўз билан айтганда «ҳаёт фалсафаси»даги туб ўзгаришларни тақозо этарди. Масаланинг мураккаб томони шундаки, ижтимоий дунёқараш ва кайфиятни буйруқ ёки кўрсатмалар орқали қисқа муддатда ўзгартириб бўлмайди. Бунда ҳам давлатимиз раҳбари илгари сурган машҳур тамойиллардан бири — тадрижийлик, босқичма-босқич ҳаракатланишга асосланилди.

(Давоми 2-бетда)

Ахборот

Кеча Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раиси Танзила Нарбаева Пастдарғом туманига ташриф буюриб, бу ерда амалга оширилаётган ободончилик ва кўкаламзорлаштириш ишлари билан танишди. Шунингдек, тумандаги қатор хўжаликлар, гузарлар ва хонадонларда бўлиб, аҳоли турмуши, фикр-ўйи ҳамда режалари билан қизиқди.

Муҳим вазифалар хусусида фикрлашилди

Тумандаги тиббиёт коллежида кенг жамоатчилик вакиллари билан бўлиб ўтган учрашувда ЎзКУФК раиси Т.Нарбаева сўзга чиқиб, «Кўчат экиш — савобдир» шиори остида ҳар бир киши 20 туп кўчат ўтказиш акцияси йўналишида бошлаб юборилган ишларни қўллаб-қувватлади.

Шундан сўнг Самарқанд вилояти касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши мажлислар залида касаба уюшма фаоллари, вилоят ва туман тармоқ касаба уюшма ташкилотлари раҳбарлари иштирокида учрашув ўтказилди. Учрашувда Федерация кенгаши раҳбари Президентимизнинг Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги маърузасидан келиб чиқадиган концептуал вазифалар, ЎзКУФ V қурултойи белгилаб берган вазифалар, касаба уюшмалари бажариши лозим бўлган ишлар ҳамда ободончилик ва кўкаламзорлаштириш, чорвачиликни ривожлантириш борасидаги юмушлар хусусида тўхталди.

Ўз мухбиримиз

Танлов якунланди

Ғолиблик муборак!

2010 йилнинг бошида «Баркамол авлод йили» Давлат дастури ҳамда Президентимизнинг «Миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги қарори асосида ёшларнинг дунёқарашида она юртга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат ва келажакка ишонч руҳини мустаҳкамлаш борасидаги эзгу ишларни кўрсатиш мақсадида «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши билан ҳамкорликда «Ижодкор, бунёдкор, ихтирочи ва ташаббускор авлод — тараққиётимиз таянчи» деб номланган Республика танловини эълон қилган эди.

Танловга тақдим этилган материаллар мавзунинг долзарблиги, ижтимоий аҳамияти, жанрларнинг хилма-хиллиги ҳамда услуби билан диққатга сазовордир. Шуни эътироф этиш керакки, иштирокчиларнинг аксарияти ёшлар. Танловнинг мазмун-мундарижасидан келиб чиққан ҳолда 100 дан ортиқ ижод намуналари орасидан энг саралари чоп этилди. Уларда Баркамол авлод йилининг моҳияти, юртимизда соғлом авлодни вояга етказишга қаратилган кенг қамровли тадбирлар ва уларнинг самараси, жамиятда ижодкор, бунёдкор, ихтирочи ва ташаббускор авлод шаклланаётгани, дунё ҳамжамияти эътирофига лойиқ иқтидорли ёшлар вояга етаётгани ва улар сони ортиб бораётгани, халқаро фан олимпиадаларида мамлакатимиз ёшлари эришаётган ютуқлар ҳамда замонамиз қаҳрамонларининг қиёфаси ўз аксини топган.

Яқинда «Ижодкор, бунёдкор, ихтирочи ва ташаббускор авлод — тараққиётимиз таянчи» Республика танлови якунига бағишланган Ҳайъат йиғилиши бўлиб ўтди. Унда йил давомида бериб борилган барча мақола, очерк ва лавҳалар атрофлича таҳлил этилиб, ғолиблар номи аниқланди.

Шунга кўра, қуйидагилар танлов ғолиблари деб топилди:

Биринчи ўрин

Абдулатиф АБДУЛЛАЕВ — «Маънавий кўприкдан жаҳон майдонига» ҳамда «Интилиш самараси» мақолалари учун.

Иккинчи ўрин

1. Акмал ТОШЕВ — «Ўзбек олими — дунё илм-фан майдонида» мақоласи учун.
2. Дилдора РАҲМОНОВА — «Буюк элга даҳолар керак» мақоласи учун.

Учинчи ўрин

1. Наталья СОЛОВЬЕВА — «Создавать ее призвание» мақоласи учун.
2. Шавкат МУЗАФФАР — «Ушалган орзу» мақоласи учун.
3. Шоҳсанам НИЁЗОВА — «Қўшиқ — менинг ҳаётим» мақоласи учун.

ШУНИНГДЕК, УЧТА РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ МУКОФОТГА ҚУЙИДАГИЛАР ЛОЙИҚ ТОПИЛДИ:

1. Акмал АБДИЕВ — «Элга нафим тегса...» мақоласи учун.
2. Шарқия ЭШЖОНОВА — «Тўмарис издошлари» мақоласи учун.
3. Лобар ҲАЙДАРОВА — «XXI аср — интеллектуаллар асри» мақоласи учун.

Ishonch
2011-yil 6-yanvar № 3 (2884)

Ташаббус, ҳаракат, самара

Тошкент Давлат иқтисодиёт университети ректори Нодир ЖУМАЕВ билан суҳбат

(Боши 1-бетда)

Мустақиллик йилларида ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларидаги туб ислоҳотлар одамларнинг янги тизим шарт-шароитлари ва талабларига нафақат кўникиш ёки мослашиш, балки имкониятларини кенг сафарбар қилишга рағбатлантирди. Яқиняқингача бозор иқтисодиёти деган тушунчани шуурига сингдиролмай юрганлар ҳам бугун унинг афзалликлари, энг муҳими, ташаббускор, интилувчан одамлар учун янгиданянги имкониятлар яратишининг гувоҳи бўлдилар.

Бироқ янгича муҳит ва шароитда меҳнат қилиш, интилиш ва ташаббус кўрсатиш — барча учун хос, деб бўлмайди. Ҳали ҳам орамизда бугунги ислоҳотларнинг туб моҳиятига етмаган, ўзининг шахсий имкониятларини ишга солиб, ташаббус кўрсатмаётган, ёки буни истаган тақдирда ҳам, уддасидан чиқолмаётганлар бўлиши мумкин.

Одамлардаги боқиманда кайфиятни йўқ қилиш учун фаол курашиш керак. Бунинг энг муҳим йўналиши — ташаббус ва ҳаракат, тадбиркорлик ҳис-туйғуларига йўғрилган ижтимоий кайфиятни тарбиялаш ҳисобланади. Ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан юксак ҳаётга интилиш, жамият, оила аъзолари ва атрофидагилар олдида масъулиятни ҳис қилиб яшаш ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватланадиган, ижобий маънодаги хаттиҳаракатлардан саналади. Шунингдек, ижтимоий фойдали меҳнат қилиш, тежамкорлик, халқ бойлигига улуш қўша билиш ва бундан қувониб, фахрлана олиш каби туйғуларни тарбиялаш керак. Булар, энг аввало, оила муҳитида шаклланади. Ота-оналар фарзандлари олдида ҳаёт учун курашувчан, тадбиркор, илғор киши сифатида намуна бўлиши керак. Қолаверса, болалар боғчаси, мактаб ва бошқа турли таълим муассасалари бундай фазилатларнинг пайдо бўлишига эътибор қаратишлари зарур. Энг муҳими, жамиятдаги салбий кайфият ўрнига ижобийсининг қарор топиши ва кучайишида давлатнинг ижтимоий-иқтисодий сиёсати ҳам муҳим ўрин тутади. Бунда давлат ташкилотлари билан бир қаторда турли фуқаролик жамияти институтлари, нодавлат нотижорат ва жамоат ташкилотлари, маҳалла каби тузилмалар ҳам фаол иштирок этиши лозим.

— Мамлакат Президенти томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, ушбу соҳа ривожи учун янада кенг йўл очиб бериш мақсадида мавжуд норматив-ҳуқуқий базани танқидий нуқтаи назардан қайта кўриб чиқиш, янги қонун ҳужжатларини қабул қилиш масаласи илгари сурилди. Сизнингча бу борада айнан қайси жиҳатларга алоҳида эътибор қаратиш лозим?

— Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни иқтисодиётнинг рақобатбардошлигини кучайтириш, аҳолини бандлигини ошириш асосида уларнинг даромадлари, фаровонлигини таъминловчи, жамиятимизнинг ижтимоий-сиёсий таянчи ва пойдевори бўлган ўрта мулкдорлар синфини шакллантирувчи муҳим омил, юртимизни тараққиёт йўлидан фаол ҳаракатлантирадиган кучга айлантириш иқтисодий сиёсатимизнинг марказий бўғинларидан ҳисобланади. Мустақилликнинг дастлабки йиллариданоқ мазкур соҳани ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, унинг ривожи учун барча шарт-шароитларни яратиш йўлидаги саъй-ҳаракатлар бугунги кунда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ялпи ички маҳсулотдаги улушининг 53 фоизга етишини таъминлади.

Президентимиз «Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»да ҳам мавжуд қонунчилик, норматив-ҳуқуқий базани танқидий нуқтаи назардан баҳолаган ҳолда «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги қонуннинг янги таҳririни тайёрлаш, «Тадбиркорлик фаолияти соҳасида рухсат бериш тартиб қоидалари тўғрисида»ги, «Хусусий мулкни ҳимоя қилиш ва мулкдорлар ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида»ги қонунларни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш зарурлигини таъкидлаган эдилар. Ушбу қонун ҳужжатларининг долзарблиги ва аҳамиятини эътироф этган ҳолда, улардаги асосий эътиборни мамлакатимиздаги кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг таркибий тузилишини замон талабларидан келиб чиққан ҳолда шаклланишини, айниқса, инновацион фаолият билан шуғулланувчи корхоналарнинг устун равишда ташкил этилишини рағбатлантирувчи меъёрий қоидаларга қаратиш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз. Шунингдек, олий ва ўрта махсус таълим муассасалари битирувчиларини ҳали ўқиш фаолияти давриданоқ кўпроқ инновацион ва янги ихтиро, ғоялар асосидаги ташаббусларини қўллаб-қувватловчи, қўшимча янги иш ўринларини яратувчи ўз бизнесини йўлга қўйишга рағбатлантирувчи меъёрий ҳужжатларнинг тезроқ ишлаб чиқилиб, ҳаётга татбиқ этилиши муҳим аҳамият касб этади.

— 2008-2010 йилларда, яъни дунёнинг аксарият мамлакатларида иқтисодий ўсиш суръатлари сезиларли равишда тушиб кетган, ишлаб чиқариш пасайган бир вақтда Ўзбекистонда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари 2008 йилда 9 фоизни, 2009 йилда 8,1 фоизни ташкил этгани, 2010 йилда бу кўрсаткич 8,5 фоизга етиши кутилаётгани, 2011 йилда эса 8,3 фоиз даражасида бўлиши белгилаб берилаётгани кўпгина халқаро тузилмалар, эксперт ва мутахассисларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Албатта, мамлакатимиз қўлга киритаётган бундай улкан ютуқлар рўйхатини яна давом эттириш мумкин. Бироқ эришилган ютуқларга маҳлиё бўлиб, хотиржамлик кайфиятига берилиш мамлакатимиз тараққиётининг самарадорлиги ва истиқболига салбий таъсир кўрсатиши мумкинлигини ҳам унутмаслик керак...

— Шу ўринда мен Нобел мукофоти лауреати, таниқли иқтисодчи-олим В.Леонтьевнинг бир фикрини эслашни лозим топдим: «Бозор иқтисодиёти худди велосипед ҳайдаб кетаётган кишини эслатади. Бир зум занжирни айлантиришдан тўхташ велосипеддан йиқилишга олиб келиши мумкин». Шунга кўра, биз ўз ютуқларимизни тўғри баҳолашимиз, уларнинг қадрига етишимиз, асраб-авайлашимиз, энг муҳими, улар билан чекланиб қолмаслигимиз керак. Айниқса, инсоният тараққиётнинг глобаллашув деган босқичига қанчалик чуқур кириб борар экан, халқаро майдонда ўз ўрни ва улушига эга бўлиш муаммоси тобора кучайиб, кескинлашиб бораверади. Бундай вазиятда озгина мақсаддан чалғиш, яъни эришилган ютуқларга маҳлиё бўлиб, хотиржамлик кайфиятига берилиш жиддий оқибатларни келтириб чиқариши мумкинлигини ёддан чиқармаслигимиз даркор.

— Тарихдан маълумки, иккинчи жаҳон урушидан сўнг Германия, Япония каби давлатлар жаҳоннинг йирик саноат ва молия марказига айланишга муваффақ бўлишди. Бундан ташқари, мазкур мамлакатларда юқори технологиялар (электроника, робототехника) кучли ривожланган. Дунё бозорида ҳар икки давлатнинг маҳсулотларига талаб катта.

Юртбошимиз Конституциямизнинг 18 йиллигига бағишланган тадбирда қилган маърузасида илғор илм-фан ютуқларига асосланган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга кенг йўл очиб бериш зарурлигини алоҳида таъкидлади. Юқори технологияларни талаб этадиган замонавий ишлаб чиқариш тармоқларини ташкил этиш, инновацион ва нанотехнологиялардан фойдаланиш шулар жумласидандир. Сизнингча, мамлакатимизнинг бу борадаги имконияти ва истиқболи қандай?

— Бу ҳақда сўз юритганда, энг аввало, инновацион ривожланишни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга эътибор кучайтирилаётганлигини таъкидлаш лозим. Инновацион ғоя ва ишланмаларни яратиш билан шуғулланувчи илмий ташкилот ва муассасаларга кўплаб солиқ имтиёзлари берилиши, йирик корхона ва ташкилотларга модернизациялаш ва янги технологияларни жорий этишга йўналтирилган жамғармаларини шакллантириш имконияти берилиб, унга йўналтирилган хўжалик маблағлари деярли барча солиқлардан озод этилиши шулар жумласидандир.

Жорий йилдан бошлаб Буюк Британиянинг Кембриж ва Оксфорд университетлари билан ҳамкорликда Тошкент шаҳрида қурилиши режалаштирилаётган юқори технологиялар парки ҳам катта умидлар бахш этади. Технопаркда фармацевтика, нанотехнологиялар, ахборот технологиялари ва дастурий таъминот ишланмалари, биотехнологиялар, энергия самарадорлигини ошириш ҳамда энергиянинг муқобил манбаларини жорий этиш соҳаларидаги лойиҳаларни амалга ошириш режалаштирилмоқда. Буларнинг барчаси республикамизнинг замонавий ишлаб чиқариш тармоқларини ташкил этиш, инновацион ва нанотехнологиялардан фойдаланиш борасидаги имконияти ва истиқболлари жуда кенг эканлигини кўрсатади.

— Бизнесда рақобат муҳим аҳамиятга эга. Биринчидан у кучсиз, самарасиз корхоналарни бозордан сиқиб чиқарса, иккинчидан маҳсулот ва хизмат кўрсатиш сифати ошишига хизмат қилади. Тадбиркорларимиз бу муҳитда синиб қолмай, аксинча, фаолиятини ривожлантиришлари учун нималарга эътибор қаратишлари керак?

— Бозор муносабатларининг босқичма-босқич шаклланиб бориши шароитида кўплаб қоидалар тадбиркорларимиз учун у қадар тушунарли бўлмаслиги ва оқибатда муайян муаммолар келиб чиқиши мумкин. Рақобат муҳитида ўзини муносиб тута билиш ҳам шундай муҳим қоидалардан бири ҳисобланади. Фикримизча, бизнинг тадбиркорларимиз рақобат муҳитида муваффақиятли ривожланишлари учун энг аввало бозорнинг асосий ва муҳим қоидаси, талабини ёддан чиқармасликлари лозим: «Тадбиркор — мижоз учун, харидор учун ишлаши лозим». Яъни, у ўзи ишлаб чиқараётган маҳсулот ёки кўрсатаётган хизмат тури мижоз учун қай даражада маъқул келаётганлигини, қандай чора-тадбирларни амалга оширса янада кўпроқ харидорларни жалб эта олиши мумкинлигини доимий эътибордан четда қолдирмаслиги лозим.

Мижоз учун ишлаш бошқа бир муаммо — рақибларни ўрганишни ҳам тақозо этади. Чунки бозор иқтисодиёти шароитидаги озгина хотиржамлик — бу бозорнинг муайян қисмини қўлдан чиқариш хавфи демакдир. Шунга кўра, бозор ва рақибларни ўрганишнинг илмий асосланган шакли — маркетинг тадқиқотларига ҳам эътибор қаратиш лозим. Маркетинг тадқиқотлари тадбиркорлик фаолияти мазмуни ва миқёсидан келиб чиққан ҳолда турли даражаларда амалга оширилиши мумкин.

Бозорда ўз ўрнини мустаҳкам эгаллаш тадбиркордан ўз соҳаси ёки тармоқда етакчиликка интилишни тақозо этади. Айнан шундай олий мақсаднинг қўйилиши барча чора-тадбирлар ва имкониятларни ягона мақсад йўлида бирлаштиришга мажбур қилади. Бунинг амалий татбиқи эса корхона моддий-техник базасини мунтазам равишда такомиллаштириб, уни замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаб боришни тақозо этади.

Мижозни сақлаб қолиш ва рақобатдош бўлиш маҳсулот ёки хизмат тури диверсификациясини, яъни янги турдаги маҳсулот ва хизматларни йўлга қўйиш орқали фаолият йўналишларини кенгайтириш орқали ҳам таъминланади. Чунки, ўз соҳаси, фаолиятини доимо ривожлантириб, такомиллаштириб боришга интилиш инновацияларсиз амалга ошмайди. Бироқ маҳсулот тури ва ҳажмининг кўпайиши сотиш муаммосини келтириб чиқарадики, уни ҳал этиш учун самарали реклама фаолиятини йўлга қўйиш лозим бўлади.

Бозор иқтисодиёти шароитида тадбиркорларнинг ўз фаолиятларини ривожлантиришнинг муҳим шартларидан бири — бу илмий асосланган нарх сиёсатидир. Чунки ҳар бир таклиф этилаётган маҳсулот ёки хизмат турига белгиланган нарх истеъмолчи учун тушунарли ва асосли бўлиши лозим. Яъни, ҳаддан ташқари ошириб ёки пасайтириб юборилган нарх харидорда шубҳа туғдириши ва бу сотув ҳажмига сезиларли таъсир кўрсатиши мумкин. Умуман олганда, ушбу чора-тадбирлар мажмуини қўллашда қатъий белгиланган қоида ёки умумий қолип доимо ҳам қўл келавермаслиги мумкин. Бу ўринда, санаб ўтилган чора-тадбирлар билан бир қаторда уларни қўллаш учун тадбиркорнинг ички сезгиси, ташаббускорлиги ва қатъийлиги муҳим ўрин тутади.

— Мамлакатимиз касб-ҳунар коллежлари ва олий ўқув юртлари битирувчиларини кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳаларига кенг жалб этиш мақсадида эътиборга молик ишлар амалга оширилаётир. Бу борада, айниқса, Президентимизнинг «Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармони муҳим қадам бўлди.

Биз яшаётган XXI асрга интеллектуал бойлик ҳукмронлик қиладиган аср, дея таъриф берилмоқда. Шу маънода сиз раҳбарлик қилаётган ўқув даргоҳида ёшларни илмий фаолиятга кенг жалб этиш, ўз ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқаришлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш борасида қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Энг аввало шуни таъкидлаш лозимки, университетимизда ёшларни илмий фаолиятга қизиқтириш ва кенг жалб этиш учун изчил чора-тадбирлар тизими йўлга қўйилган. Илм-фанга қизиқувчи, ўз ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқаришга интилувчи иқтидорли талабаларни аниқлаш ҳамда улар билан мақсадга йўналтирилган ишларни олиб бориш учун мутахассислик кафедралари қошида илмий тўгараклар ташкил этилган. Уларда илмий фаолият учун дастлабки йўналтирувчи сабоқ ва машғулотлардан сўнг муайян кўникма ва малака ҳосил қилган талабалар билан устоз-шогирд тизими асосида якка тартибдаги ишлар ташкил этилади. Шунингдек, барча талабаларнинг битирув-малакавий ишлари, магистрлик диссертациялари мавзуларини мамлакатимиз иқтисодиётининг долзарб муаммолари тадқиқига қаратиш, имкон қадар ҳар бир иш мавзуси юзасидан аниқ буюртмачи ташкилот ва корхоналарни топишга ёрдам берилади. Талабалар тадқиқот ишлари давомида қўлга киритган назарий ва амалий ишланмаларни ишлаб чиқаришга татбиқ этилиши қўллаб-қувватлаб борилади.

Хусусан, ўтган 2010 йилда университетимиз иқтидорли талабаларини илмий тадқиқот ишларига кенг жалб қилиш ҳамда уларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш мақсадида «Талабаларнинг энг илғор илмий амалий ғоялари» танлови ўтказилди. Бу танловнинг биринчи босқичи факультетлар ўртасида ва иккинчи босқичи университет миқёсида ташкил қилинди. Кейинчалик ушбу танлов университетимиз иқтисодиёт факультети ташаббуси билан республикамизнинг барча олий таълим муассасалари ўртасида ўтказилиб, ғолиблар муносиб тақдирланди. Бу каби танловларни мунтазам равишда ўтказиб боришни режалаштирганмиз.

Талабаларимизнинг илмий салоҳиятини янада кенгайтиришда умумуниверситет миқёсида олиб борилаётган «Глобаллашув шароитида Ўзбекистон иқтисодиётини модернизациялашнинг устувор йўналишлари» мавзусидаги комплекс дастур, турли мутахассислик кафедраларининг илмий мавзулари доирасида илмий тадқиқот ишлаб чиқариш тармоқларини ташкил этиш, инновацион ва нанотехнологиялардан фойдаланиш шулар жумласидандир.

— Бу ҳақда сўз юритганда, энг аввало, инновацион ривожланишни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга эътибор кучайтирилаётганлигини таъкидлаш лозим. Инновацион ғоя ва ишланмаларни яратиш билан шуғулланувчи илмий ташкилот ва муассасаларга кўплаб солиқ имтиёзлари берилиши, йирик корхона ва ташкилотларга модернизациялаш ва янги технологияларни жорий этишга йўналтирилган жамғармаларини шакллантириш имконияти берилиб, унга йўналтирилган хўжалик маблағлари деярли барча солиқлардан озод этилиши шулар жумласидандир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 15 июлдаги «Инновацион лойиҳалар ва технологияларни ишлаб чиқаришга татбиқ этишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига биноан 2010 йилнинг 1-3 март кунлари ўтказилган Инновацион ғоялар, технологиялар ва лойиҳалар III Республика ярмаркаси натижалари ҳам бу борадаги имкониятларимиздан яққол дарак беради. Ярмаркада саноат, қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш ва фармацевтика, ахборот технологиялари, фан ва таълим йўналишлари бўйича 600 дан ортиқ янги инновацион ишланмалар намойиш этилди, умумий қиймати 3,2 миллиард сўмдан ортиқ бўлган 130 га яқин шартнома имзоланди. Мазкур ярмаркада кўплаб ёш олимлар, олий ўқув юртлари талабалари ҳам иштирок этдилар. Масалан, Умумий ва ноорганик кимё институти ёш олимлари томонидан яратилган деэмулгатор олишнинг технологияси, Материалшунослик институти ҳамда Физика-техника институти қошидаги «Физика-Қуёш» ИИБ ёш олимлари томонидан яратилган қуёш энергиясини иссиқлик ва электр энергиясига айлантириб берувчи, сувни тозалаб берувчи ускуналар кўпчиликнинг эътиборини қозониб, уларни ишлаб чиқаришга татбиқ этиш бўйича қатор корхона ва ташкилотлар томонидан шартномалар имзоланди.

Илғор фан-техника ютуқларига асосланган ишлаб чиқаришни кенг жорий этиш муайян ташкилий ва ҳуқуқий шарт-шароитларни ҳам тақозо этиб, мамлакатимизда бу борада ҳам муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Хусусан, республикамиздаги интеллектуал салоҳиятни янада кенгайтириш ва унинг ҳуқуқий муҳофазасини таъминлаш мақсадида миллий патент тизими фаолияти йўлга қўйилган бўлиб, бугунги кунда ушбу тизим 140 дан ортиқ меъёрий ҳужжатлар, жумладан, 5 та қонун, 20 дан ортиқ умумий тавсифдаги ҳужжатлар орқали тартибга солинади.

Юқори замонавий технологияларни яратиш борасида мамлакатимиздаги имкониятлар тўғрисида сўз юритганда, Ўзбекистон ИИВ Олий ўт ўчирувчилар техник мактаби ҳузуридаги ёнғин хавфсизлиги илмий-тадқиқот маркази бошлиғи М.Усмоновнинг ихтироси, яъни ўт ўчирувчилар учун иссиқдан ҳимоя қилувчи ноёб экраннинг жаҳондаги 17 мамлакат, жумладан, Буюк Британия, Германия, Италия, Канада ва Францияда патентланганлигини, кашфиётчининг ўзи эса Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилотининг олтин медали билан тақдирланганини эслаш ўринлидир.

Мамлакатимизда яқинда яратилган экспериментал, бироқ жаҳондаги энг кучли бўлган қуёш лазери бизнинг энг замонавий космик технологияларга эга бўлган давлатлар қаторидан жой олишимизга имкон яратди. Шу билан бир қаторда ўзбек олимлари мазкур ускуналарни очиқ коинот шароитида ҳам муваффақиятли қўллаш мумкинлигини исботлаб бердилар.

Президентимизнинг «Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармони муҳим қадам бўлди.

Биз яшаётган XXI асрга интеллектуал бойлик ҳукмронлик қиладиган аср, дея таъриф берилмоқда. Шу маънода сиз раҳбарлик қилаётган ўқув даргоҳида ёшларни илмий фаолиятга кенг жалб этиш, ўз ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқаришлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш борасида қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Энг аввало шуни таъкидлаш лозимки, университетимизда ёшларни илмий фаолиятга қизиқтириш ва кенг жалб этиш учун изчил чора-тадбирлар тизими йўлга қўйилган. Илм-фанга қизиқувчи, ўз ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқаришга интилувчи иқтидорли талабаларни аниқлаш ҳамда улар билан мақсадга йўналтирилган ишларни олиб бориш учун мутахассислик кафедралари қошида илмий тўгараклар ташкил этилган. Уларда илмий фаолият учун дастлабки йўналтирувчи сабоқ ва машғулотлардан сўнг муайян кўникма ва малака ҳосил қилган талабалар билан устоз-шогирд тизими асосида якка тартибдаги ишлар ташкил этилади. Шунингдек, барча талабаларнинг битирув-малакавий ишлари, магистрлик диссертациялари мавзуларини мамлакатимиз иқтисодиётининг долзарб муаммолари тадқиқига қаратиш, имкон қадар ҳар бир иш мавзуси юзасидан аниқ буюртмачи ташкилот ва корхоналарни топишга ёрдам берилади. Талабалар тадқиқот ишлари давомида қўлга киритган назарий ва амалий ишланмаларни ишлаб чиқаришга татбиқ этилиши қўллаб-қувватлаб борилади.

Хусусан, ўтган 2010 йилда университетимиз иқтидорли талабаларини илмий тадқиқот ишларига кенг жалб қилиш ҳамда уларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш мақсадида «Талабаларнинг энг илғор илмий амалий ғоялари» танлови ўтказилди. Бу танловнинг биринчи босқичи факультетлар ўртасида ва иккинчи босқичи университет миқёсида ташкил қилинди. Кейинчалик ушбу танлов университетимиз иқтисодиёт факультети ташаббуси билан республикамизнинг барча олий таълим муассасалари ўртасида ўтказилиб, ғолиблар муносиб тақдирланди. Бу каби танловларни мунтазам равишда ўтказиб боришни режалаштирганмиз.

Талабаларимизнинг илмий салоҳиятини янада кенгайтиришда умумуниверситет миқёсида олиб борилаётган «Глобаллашув шароитида Ўзбекистон иқтисодиётини модернизациялашнинг устувор йўналишлари» мавзусидаги комплекс дастур, турли мутахассислик кафедраларининг илмий мавзулари доирасида илмий тадқиқот ишларини олиб боришдаги иштирокини таъминлаш муҳим натижаларни бермоқда. Шунингдек, энг иқтидорли талабаларни Давлат фантехника дастурлари грантлари, турли ташкилотларнинг буюртмаси билан хўжалик шартномаси, халқаро фонд ва ташкилотлар дастурлари асосидаги тадқиқотларда фаол иштирокини таъминлаш ҳам бу борадаги муҳим ишларимиздан ҳисобланади. Ушбу ишларни самарали ташкил этиш ва амалга оширишда университетимизда фаолияти йўлга қўйилган қатор илмий-тадқиқот йўналишидаги, жумладан, Институционал ва иқтисодий тадқиқотлар маркази, «Товаршунослик ва товарлар экспертизаси» лабораторияси, Интеграцион-инновация маркази каби тузилмалар жуда қўл келмоқда. Шу билан бирга, университетимиз битирувчи талабалари учун келгусидаги иш жойларини олдиндан аниқлаб, ўзаро шартномалар орқали ҳуқуқий жиҳатдан мустаҳкамлаб қўйиш имконини берувчи, бир йилда икки маротабадан ташкил этиладиган «Очиқ эшиклар (карьера) куни» тадбирларига кўплаб вазирлик, идора, йирик компания ва ташкилотлар билан бир қаторда илмий-тадқиқот институтлари, илмий лаборатория ва инновацион йўналишдаги турли корхоналар вакилларини ҳам таклиф этишимиз ёшларни илмий-тадқиқот фаолиятига жалб этиш жараёнини янада кучайтирмоқда.

— Маълумки, давлатимиз раҳбарининг 1993 йил 25 мартда қабул қилган истеъдодли ёшларни тақдирлаш ва моддий рағбатлантиришга оид қарорига биноан аспирантлар, магистрантлар ва талабалар ўртасида танлов ўтказилиб, улардан энг муносиблари Ўзбекистон Президенти стипендиясига сазовор бўлмоқда. Бироқ мазкур стипендияга аниқ фанлар йўналиши бўйича сазовор бўлганлар озчиликни ташкил этади.

Истаймизки, йўқми, биз юқорида тилга олган илғор илм-фан ютуқларига асосланган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, бунда замонавий инновацион ва нанотехнологиялардан фойдаланишни йўлга қўйиш ана шундай истеъдод эгаларига боғлиқ?..

— Иқтисодиёт фанида ҳам ишлаб чиқариш омиллари тўғрисидаги назария ва қарашларда турли даврларда табиий ресурслар, капитал, ишчи кучи, тадбиркорлик қобилияти каби таркибий қисмларининг аҳамиятига турлича баҳо бериб келинган. Ҳақиқатан ҳам шундай даврлар бўлдики, жаҳон иқтисодиёти устун равишда табиий ресурсларга ёки кўпроқ қўл меҳнатига асосланган дастлабки содда технологияларга таяниб ривожланди. Бироқ бугунги кунда мазкур омиллар ичида интеллектуал жиҳатдан ривожланишни таъминловчи инсон омили етакчи ўринни тутиши барчамизга маълум. Бу эса бизнинг ҳам ўз тараққиётимизда ёш изланувчан, ташаббускор, истеъдод эгаларига кўпроқ таянишимизни тақозо этади. Муҳтарам Президентимиз томонидан ўтган 2010 йилга «Баркамол авлод йили» деб ном беришлари ҳамда бу борадаги Давлат дастурида айнан ёшларни кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасига жалб этиш, уларнинг ўз ихтиро ва кашфиётлари, илмий ишланмалари ва ғоялари билан иқтисодиётимизни янада ривожлантириш жараёнида фаол иштирокини таъминлашга қаратилган чора-тадбирларнинг белгиланиши ҳам бежиз эмас. Ўйлаймизки, 2011 йилдаги «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» муносабати билан қабул қилинадиган Давлат дастурида ҳам илғор илм-фан ютуқларига асосланган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, бунда замонавий инновацион ва нанотехнологиялардан фойдаланишни йўлга қўйишда истеъдод эгалари, мутахассис ва олимлар, ташаббускор ва интилувчан ёшларнинг фаол иштирокини рағбатлантирувчи қўплаб амалий чора-тадбирлар белгилаб олинади.

«Ishonch» муҳбири
Жаҳонгир ШАРОФБОЕВ
суҳбатлашди

Ўзбекистон ёқилғи-энергетика комплекси, кимё саноати ва геология ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Тошкент вилояти бўйича вакиллиги

Азиз ва муҳтарам юртдошларимизни 2011 йил билан муборакбод этади.
Барчангизга соғлик ва осойишталик тилайди.
Кўнгилларни эзгулик, шодлик, шукронолик ва умид туйғулари тарк этмасин.

Янги йил ҳаммамизга омад олиб келсин!

Ўзбекистон ёқилғи-энергетика комплекси, кимё саноати ва геология ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгашининг Қашқадарё вилояти вакиллиги

Бағрикенг халқимизни Янги — 2011 йил билан муборакбод этади!
Серқуёш юртимизга, унинг равнақига кўз тегмасин.
Бахтли, саодатли кунлар доимий ҳамроҳига айлансин.
Янги йил барчага қувонч, тароватли ва файзли онлар тақдим этиб, қордек оппоқ орзуларимиз ижобат бўлсин!
Янги йилингиз қутлуғ бўлсин, азиз юртдошлар!

Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси Навоий вилоят кенгаши

Эл саломатлиги йўлида тинмай меҳнат қилаётган тиббиёт ходимлари ва барча юртдошларни Янги йил билан табриклайди.
Уларга ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда улкан муваффақиятлар тилайди!

Омон бўлинг,

МУҲТАРАМ ГАЗЕТХОН

Ishonch
2011-yil 6-yanvar № 3 (2884)

Маданият — хабарлари

Санъат ғунчалари

«Фарҳод» маданият саройида «VIII Қизилқум санъат ғунчалари» болалар фестивали бўлиб ўтди.

Навоий кон-металлургия комбинати ва касаба уюшма қўмитаси ташаббуси билан ўтказилган мазкур тадбирда Зарафшон, Навоий, Учқудуқ, Нуробод, Зафаробод каби саноат шаҳарлари маданият муассасалари қошида фаолият юритаётган болалар бадиий жамоалари иштирок этишди.

Рақс, эстрада ижрочилиги, халқ анъанавий қўшиқчилиги, мумтоз ижро маҳорати, вокал дасталари ва оркестр чиқишлари орқали 400 нафардан ортиқ умидли истеъдод эгалари муносиб баҳоланди.

«Оналар куйлаганда»

«Ширин» маданият саройида ўтказилган кўрик-танловнинг вилоят босқичи ана шундай номланди.

Алла, ёр-ёр, лапар, ўлан ижрочиларининг беллашувида Навоий, Бухоро, Самарқанд вилоятлари вакиллари қатнашишди.

Тадбирдан кўзланган мақсад, ўзбек аёллари томонидан асрлар давомида севиб, ардоқлаб келинаётган қадриятларни ёшларимиз ўртасида кенг тарғиб этиш эди.

Навоийликлар танловнинг минтақавий ғолибига айланишди.

Элвира ТУРСУННАЗАРОВА
Навоий шаҳри

«Президент арчаси» тадбирлари

Жиззахга янги йил ўзгача файз билан кириб келди. Айниқса, болажонларнинг қувончи бир олам. Вилоятнинг бош майдонида ўрнатилган салобатли ва мафтункор арча атрофи гавжум. Маданият ва спорт ишлари бошқармаси тизимидаги бадиий жамоалар, «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси вилоят бўлими санъаткорлари мактабгача ва мактабдан ташқари таълим муассасаларини жалб этган ҳолда қизиқарли томошалар, шоу-концерт, маданий тадбирлар ўтказишяпти.

Болаларга аталган кун

«Баҳора» тантаналар мажмуасида ўтказилган «Президент арчаси» тадбирига вилоятда истиқомат қилаётган кам таъминланган, кўп болали оилалар фарзандлари, боқувчисини йўқотган ва ногирон болалар таклиф этилди. Ижтимоий ҳимояга эҳтиёжмандлар моддий-маънавий қўллаб-қувватланди. «Президент совға»лари эгаларига тантанали равишда топширилди.

Болажонлар Янги йил дастурхони атрофида ноз-неъмат ва ширинликлар билан сийланди. Вилоят ўқувчилари саройи тарбияланувчилари концерт дастурини намойиш этишди.

Абдуманнап АЗИМОВ,
«Ishonch» мухбири

* * *

Бухорода «Президент арчаси» тадбирининг шукуҳи янада жозибали бўлди. Шу куни вилоят марказидаги Меҳрибонлик уйи, болалар мурувват уйи, оилавий болалар уйлари, фарзандликка олинган чин етимлар, хизмат вазифасини бажариш чоғида ҳалок бўлган ҳарбийлар ва ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимларининг дилбандлари вилоят давлат мусиқали драма театрининг муҳташам биносида тўпландилар.

Президент совғаларининг топширилиши тадбирнинг энг қувончли онлари бўлди. 12 номдаги ўқув қуроллари ва 18 хил сара ширинликлардан иборат бундай совғалардан 500 нафарга яқин болакай баҳраманд бўлди.

Байрам томошасида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Йўлдош Кенжаев раҳбарлигидаги Бухоро қўғирчоқ театри ижодий жамоаси ва жажжи иштирокчилар томонидан тақдим этилган концерт кичкинтойларда катта таассурот қолдирди. Шу куни ўғил-қизларга байрам дастурхони ёзилди.

Иззатулла ҲОЖИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги

Ҳаракат хавфсизлиги ойлигида Жиззах туманидаги «Дилноза» номли 13-мактабгача таълим муассасаси тарбияланувчилари ўртасида турли мусобақа ва суҳбатлар ўтказилмоқда. «Яшил чироқ», «Чорраҳадан ўтиш қоидалари», «Диққат, болалар!» машғулотлари шулар жумласидан.

Қизиқарли ва таъсирчан

Таълим муассасасида кўча ҳаракати қоидалари ўқувининг ҳам назарий, ҳам амалий машғулотларини олиб бориш учун алоҳида хона ажратилган бўлиб, у ерда кўча ҳаракати белгилари, атрибутлар жамланмаси ва турли стендлар осиғлиқ. Кичкинтойлар ҳаракат хавфсизлиги ойлиги давомида гуруҳлараро мусобақа ва кўрик-танловлар уюштиришиб, тарбиячилар кўмагида деворий газеталар чиқаришди, асфалтга расмлар чизишди. Шунингдек, улар ота-оналари кўмагида «Яшил чироқ», «Диққат, болалар!», «Йўл қоидаларига амал қилинг!» каби стендларни янгилаб, таъмирдан чиқаришди.

Таълим муассасаси ёнгинасида транспорт қатнови серҳаракат бўлгани учун жамоатчилик постлари ташкил этилган. Бу борада муассаса яқинидаги 16-умумтаълим мактабининг юқори синф ўқувчилари фаоллик кўрсатишяпти. Туман ДАН ходимлари вақти-вақти билан кичкинтойлар ҳузурида бўлишиб, суҳбатлар ўтказиб келмоқда. Яқинда Қулама маҳалласидаги участка нозири Қувондиқ Қурбонов «Йўл белгилари» тадбирини ўтказиб, кичкинтойларни қизиқтирган саволларга жавоб берди.

Абдулла САИДОВ,
Жиззах вилояти

Эртага — старт

AFC Asian Cup QATAR 2011

Эртага Қатарнинг Доҳа шаҳрида футбол бўйича навбатдаги Осиё чемпионати старт олади. Унда иштирок этадиган Ўзбекистон миллий терма жамоаси мусобақанинг илк куниданоқ қатарлик футболчиларга қарши майдонга тушади. Терма жамоамиз бош мураббийи Вадим Абрамов қуйидаги 23 футболчи билан (футболчиларимиз тартибини рақамлари билан бердик) Қатарга йўл олган:

Дарвозабонлар:
1. Темур Жўраев
12. Игнатий Нестеров
21. Мурод Зуҳуров

Ўнг қанот ҳимояда:
3. Шавкат Муллажонов
22. Виктор Карпенко

Марказий ҳимояда:
4. Анзур Исмоилов
9. Одил Аҳмедов
20. Фаррух Нурлибоев

Чап қанот ҳимояда:
6. Саҳоб Жўраев
14. Станислав Андреев

Ўнг қанот ярим ҳимояда:
16. Максим Шацких
17. Санжар Турсунов
5. Азиз Ибрагимов

Марказий ярим ҳимояда:
7. Азиз Ҳайдаров
8. Сервер Жепаров
18. Темур Кападзе

Чап қанот ярим ҳимояда:
19. Жасур Ҳасанов
10. Шавкат Саломов
23. Вагиз Галиулин

Ҳужумда:
9. Улуғбек Бақоев
11. Марат Бикмаев
13. Олим Навкаров
15. Александр Гейнрих

Энди эса турнир жадвали билан танишинг:

«А» гуруҳи
1. Қатар
2. Қувайт
3. Ўзбекистон
4. Хитой

«В» гуруҳи
1. Иордания
2. Саудия Арабистони
3. Сурия
4. Япония

«С» гуруҳи
1. Ҳиндистон
2. Австралия
3. Бахрайн
4. Жанубий Корея

«D» гуруҳи
1. БАА
2. Ироқ
3. КХДР
4. Эрон

Ҳозирда барчамизни ўйлантираётган саволлар қуйидагича:

Ҳимоя чизиғимиз панд бермасмикин? Марказий ҳимояда қайси футболчилар тўп суришади? Қатарга қарши ўйинда нечта ҳужумчи билан тўп сурамиз?

Марказий ярим ҳимояда кучли футболчиларга эгамиз. Жепаров, Аҳмедов, Кападзе, Ҳайдаров — бошланғич таркибда майдонга тушишга ҳақли футболчилар.

Юқоридаги тўрттала футболчидан бирини ҳимоя марказига ўтказиш орқали, ҳам ҳимоямиздаги бўшлиқ беркитиларди, ҳам юқоридаги футболчиларга бошланғич таркибдан жой топиб бериларди. Шу сабаб, тўрттала футболчидан бирини ҳимояга ўтказиш зарурияти туғилди. Шунинг учун Одил Аҳмедов ҳимоячига айлантирилди.

Анча ҳужумкор, футболни яхши кўрадиган Абрамовнинг олимпия терма жамоасидаги фаолияти давомида футболчиларни 3-5-2 схемасида ҳаракатлантиранига гувоҳ бўлганмиз. Баъзи ўртоқлик учрашувларида 4-3-3 тактик схемасини ҳам кўрдик. Лекин, бу шунчаки алдамчи ҳолат эканлигини Шацкихнинг ўнг қанот ярим ҳимоясида ҳаракат қилганидан билдик. Шу сабаб ҳам Қатарга қарши ўйинда футболчиларнинг жойлашуви классик схема — 4-4-2 ёки 4-5-1 схемада бўлиши мумкин.

Ҳаммасига эртага биргаликда гувоҳ бўламиз.

Адҳам АРСЛОН,
«Ishonch» мухбири

Insonga naf keltirish — oliy baxt

Muassis:
O`zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Bosh muharrir:
Abduxoliq Abdurazzoqov

Tahrir hay`ati:
Normamat ALLAYOROV, Nosirxon AKBAROV, Muhammad Ali AHMEDOV, Oksana BELAUSOVA, Dovud MADIYEV (Bosh muharrir o`rinbosari), Baxtiyor MAHMADALIYEV, Sog`indiq NIYETULLAYEV, Eson RAJABOV, To`lqin TESHABOYEV, Jahongir SHAROFBOYEV (Mas`ul kotib), Anvar YUNUSOV

Bo`limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti 256-87-63
Huquq va xalqaro hayot 256-03-90
Ijtimoiy-iqtisodiy siyosat 256-87-74
Milliy-ma`naviy qadriyatlar va sport 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash 256-85-43
Reklama va e`lonlar 256-87-73

Viloyatdagi muxbirlar:
Andijon + 99897 465 05 68;
Buxoro + 99893 653 50 81;
Jizzax + 99872 360 00 10;
Navoiy + 99893 725 46 40;
Samarqand + 99866 933 25 04;
Surxondaryo + 99897 458 05 07;
Farg'ona + 99891 679 32 79;
Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm + 99862 562 56 75;
Qashqadaryo + 99897 414 30 78

Manzilimiz:
100165, Toshkent shahri, «Buxoro» ko`chasi, 24-uy
E-mail: ishonch 2011@gmail.com

Nashr ko`rsatkichi: 133

Navbatchi muharrir: A.Toshev
Navbatchi: A. Abdullayev
Musahhih: S. Shodiyeva

Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida teridi va sahifalandi.
Sahifalovchi: H.Abdujalilov

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili: «Buyuk Turon» ko`chasi, 41-uy.

O`zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0116-raqam bilan ro`yxatga olingan.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taboq.

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi. Sotuvda erkin narxda.

«Ishonch»dan olingan ma`lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko`rsatilishi shart. Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

(h) - Tijorat materiallari

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди -20.00

Буюртма Г — 151

21000 nusxada bosildi

ISSN 2010-5002

2345

Табиат дорихонаси

Мандарин — шифосига офарин

Мандариннинг ватани Хитой бўлиб, қадимда уни фақат бойларгина истеъмол қилган. Хитойдаги Мин ҳукмдорлари сулоласи даврида вилоятларни бошқарувчи ва қўшинларга саркардалик қилувчи юқори мартабали амалдорларни «мандарин», яъни «қўмондон» деб аташган. Мазкур истилоҳ кейинчалик мева номи сифатида оммалашган.

Мандарин, асосан, Кипр, Хитой, Испания, Марокаш, Корея, Греция да экилади. Унинг 500 дан зиёд тури бўлиб, энг ширини Испанияда етиштириладиган навидир. Айни вақтда бу мева ватанимизда ҳам етиштирилмоқда.

Мевасининг кимёвий таркибида қанд, органик кислоталар, дармондорилардан B1, C, P, B2, A, Д, K мавжуд. Шу билан бирга, таркибида фолий кислота, магний, калий, калций сақлайди. Мандарин нафақат хушхўр, балки жуда шифобахш ҳам. У вирус юқишидан асрайди, иммунитетни мустаҳкамлайди. Иштаҳа очади, таом ҳазмини яхшилайди.

Шуниси қизиқки, унинг пўстлоғи ҳам фойдали. Қорин оғриғи, ичкетар, кўнгил беҳузур бўлишида малҳам бўлади. Мандарин меваси пўчоқларининг спиртдаги эритмаси (настойка) таом ҳазмини уйғунлаштиради, ўпка касалликларида тавсия этилади. Қуритилган мева пўстлоқлари марказий асаб тизимларини тинчлантириб, оғриқни қолдиради, ором беради.

Мандарин меваси модда алмашинувини яхшилайди, тўқималарнинг нафас олиши, ўсиши ва қайта тикланишида ёрдам беради. Турли шишларда, бронхит, юқори нафас йўллари шамоллаганда нафи бор. Шилимшиқ моддалардан тозалаш хусусиятига эга. Бунда эрталаб эҳтиёжга яраша мандарин шарбати ичилса, мақсадга мувофиқ бўлади.

Мандарин қонда гемоглобин ҳосил бўлишда ижобий таъсир қилади, кўриш қобилиятини яхшилайди. Кўкйўтал, грипп, тумов, бод касаллигида яхши наф келтиради. У қандолатчилик, парфюмерия саноатида ҳам қадрланади.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос

Орамиздаги одамлар

Кўҳна мозийдан сўзловчи Муз-бел Нурота воҳаси камари саналади. Адирнинг об-ҳавоси ҳам бошқача. Шу ерларда бир неча чақиримгача чўзилган Қовунчи қишлоғи бор.

Қовунчиликларда янгиликка ўчлик, изланиш кучли. Ўнлаб қишлоқлардаги иморатларнинг аксариятини шу ерлик усталар барпо этишади. Улар тез, соз, қисқа фурсатда ишни ниҳоялашнинг ҳадисини олишган.

Қишлоқ одамлари оққўнгил, суҳбатидан зерикмайсиз. Бир гурунгда Шакарбой Эшбеков деганимиз ушалмаётган орзусидан гап очди...

Қовунчиликлар

Шакарбойнинг асли касби тракторчи. У кўп йиллар собиқ хўжалик техникасини бошқарган. Эски, алмисоқдан қолган тракторни ямаб-қураб ишлатган. Уйи ёнидаги дўнглик қарийб ўн йил мобайнида тракторига аккумулятор вазифасини ўтаган. Баъзи кунлари шу қирнинг ўзида унча-мунча таъмирлаш ишларини ҳам бажарган. Фалокат-да, кўрикдан ўтказиш жараёнининг бирида бехосдан трактор жойидан жилади ва ўз суворисининг нақд белидан босиб ўтади. Механизаторга мутлоқ шароит яратиб бериш чорасини кўрмаган ўша давр мутасаддилари қозонни ёпиқлигича сақлашни маъқул кўради. Сафдан чиқиб ногиронга айланган Шакарбой касби билан хайрлашишга мажбур бўлади. Лекин...

— Одамнинг, аввало, қалби соғлом бўлиши керак, — дейди у ва жамоат ишларида фаол иштирок этади. Икки гал маҳалла яраштирув комиссияси жамоатчи етакчиси вазифасига номзодини қўйди. Аммо хайрли юмушга талабгорлар кўп бўлиб, етарлича овоз ололмади. Таъкидлашича, Қовунчида вазифанинг катта-кичиги йўқ эмиш. Муҳими, кимнингдир оғирини енгил қилишдек савобли ишларга енг шимарганлардан навбат тегмаслигидир. Мана, Иноят дўхтир. Тин олганини билмайсан киши. Кечаси-ю кундузи елиб-югуради. Доим халқ орасида, кўпчиликнинг ташвишида.

Уч ярим мингдан ошиқ кишилар саломатлиги муҳофазасини ўз гарданига олган шифокор Иноят Каримовни ҳамқишлоқлари бир неча номзодлар орасидан иккинчи муддатга туман кенгаши депутатлигига сайлаб юборишди. Аслида, Иноятнинг ташкилий ишлар, югур-югурларга тоби-тоқати ҳам, вақти ҳам кам. Негаки, қишлоқ врачлик пункти мудири ўз ҳудудида «Тез ёрдам» вазифасини ҳам ўтайди. Мазкур қўналға бу қишлоқлардан 20-25 километр олисда, туман марказида жойлашган. Одамлар эса туну кун Иноятни излашади. Ҳали ҳеч ким унинг ёрдамдан бўйин товлаганини ёки оғринганини кўрган эмас.

— Қарийб беш йилдирки, қўшни Қоратош маҳалласи қишлоқ врачлик пунктига ҳам кўмак бериб келяпман, — дейди Иноят Каримов. — У ерда олий маълумотли шифокор йўқ. Бу жойдаги беморларга хизмат кўрсатиш учун 8-10 чақирим масофани пиёда босиб ўтишимга тўғри келади. Баъзан иссиқ, гоҳо совуқ деганларидек. Касбимиз шу.

Меҳнат беиз кетмайди, албатта. Тиниб-тинчимас шифокор ҳукуматимиз томонидан II даражали «Соғлом авлод учун» ордени билан тақдирланди.

Аслида, Иноятнинг ҳам, Шакарбойнинг ҳам истагу муддаоси битта. Қай шаклда бўлмасин, халқ хизматида бўлиш. Улар жимгина, ғала-ғовурсиз, чиранишсиз камарбасталикни бўйнига олган. Бу мақсад йўлида жимгина илгарилайверадилар. Одамийлик тамойили ҳам аслида шундай. Бир қишлоқда бир хил ўй-фикрдаги икки ҳамюртимиз ҳақидаги мухтасар фикримиз шу. Элини, юртини жимгина суйиб келаётган бундай олийҳиммат одамлар мамлакатимизнинг ҳар бир гўшасида борлиги ва улар сони минг, миллион, ҳатто ундан ҳам ошиқ эканлигини ҳис қилиш дилларга ҳузур бағишлайди...

Нурилла ШАМСИЕВ,
«Ishonch» мухбири